

Dialogoog met de samenleving

Als schrijver van *Beleid begint bij de samenleving* (2002) wordt me regelmatig gevraagd wat ik vind van de dialogoog van het kabinet met de samenleving. Welnu, daar vind ik niets van. Het is een nieuw dieptepunt in de voortschrijdende ‘besturisering’ van de politiek. Politieke kaders formuleren is een taak van de Tweede Kamer. Besturen is een zaak voor het kabinet. De werkelijkheid is al vele jaren omgekeerd: het kabinet maakt de politiek en de Kamer bestuurt.

De praktijk is dat de Kamer zich laat leiden door de agenda van de regering. En nu het kabinet een tijdlang die agenda niet laat zien is de Kamer ontregeld. De klagerige oppositionele geluiden dat het kabinet niet bestuurt zijn afkickverschijnselen van een Kamer die verslaafd is aan meebesturen. En die onmachtig is zelf haar primaire taak, namelijk de communicatie met de samenleving, te organiseren. Strikt genomen verwijt de Kamer het kabinet dat het doet wat de Kamer zelf ten onrechte nalaat: in dialogoog met de samenleving van buiten naar binnen en van onderop politiek maken. Door daarin nalatig te zijn is de Kamer zelf schuldig aan de uitholling van de politiek en aan het creëren van een gat tussen de Kamer en de samenleving. Het was te verleidelijk voor het kabinet om niet in dat gat te springen, onder regie van een adviseur die politiek niet ter verantwoording te roepen is. Minder dan ooit, sinds de jaren zeventig, is de Kamer een factor van politieke betekenis. En slechter heeft de parlementaire democratie er nog niet voorgestaan.

In de vorige regeerperiode toonde de Themacommissie Ouderenbeleid uit de Tweede Kamer dat het mogelijk is om op basis van een verstandige dialogoog met de samenleving doordachte politieke kaders te creëren voor een politiek geïntegreerd ouderenbeleid. Die Kamercommissie, onder leiding van Niny van Oerle, heeft daar drie jaar aan gewerkt. Dat is andere koek dan honderd dagen door het land rennen. De unieke politieke kaderstelling door die commissie is echter vastgelopen in de versplinterde werkwijze van de Kamer.

De Nationale Conventie heeft in oktober 2006 geadviseerd om de Kamer een slag van 180 graden te laten maken door te gaan werken met een handvol themacommissies in plaats van de op meebesturen gerichte vaste Kamercommissies. Weisglas en het toenmalige Presidium durfden geen leiding te geven aan zo’n drastische ingreep in de werkwijze van de Kamer. Voor de nieuwe kamervoorzitter Verbeet, eertijds lid van de genoemde Themacommissie Ouderenbeleid en dus goed bekend met haar unieke werkwijze en daaraan te danken resultaat, ligt er maar één werkelijke uitdaging: de Kamer weer in staat stellen politiek leiding te geven aan het land, door alsnog die slag van 180 graden door te voeren.

Leo Klinkers,
directeur Klinkers Public Policy Consultants,
lid voormalige Nationale Conventie